

Prológus

Spárta

I. e. 451 tele

Hét nyáron át egy titkot hordoztam magamban. Az igazság lángjaként melegített belülről. Senki sem tudott erről, csak én. Amikor felnéztem az anyámra és az apámra, éreztem, hogy fényesebben ég, amikor pedig a kisöcsémre pillantottam, testem minden porcikáját megmelengette. Egy nap végre említést mertem tenni róla anyámnak.

– A szeretetről beszélés, Kasszandra – suttogta, és a tekintete ide-oda villant, mintha attól tartott volna, hogy valaki meghallja. – De nem olyanról, amelyet egy spártai ismerhet. A spártaiak csak a földet, az államot és az isteneket szerethetik. – Megszorította a kezemet, és megesketett: – Soha ne fedd fel a titkodat senki előtt.

Egy süvítő vihartól tépázott téli éjjelen otthonunk tűzhelyszobájában, a pattogó tűz előtt ültünk, a kicsi Alexiosz anyám karjában, én apám lába mellett. Lehet, hogy mindnyájunk ugyanazt a titkos tüzet hordozta magában? A gondolat mindenesetre megnyugtatót.

Aztán meleg menedékünk csendjét az ajtónkon kaparászó körmök hangja törte meg.

Apám lassú, egyenletes légzése elakadt. Anyám a mellébe szorította a kis Alexioszt, és úgy bámult az ajtóra, mintha egyedül ő láthatná az árnyékokban álló démont.

– Itt az idő, Nikolaosz – a kintről beszűrődő hang akár a recsegő pergamen.

Apám felállt, izmos testére terítette vérvörös palástját, sűrű, fekete szakálla elrejtette arc kifejezését.

– Várjunk még egy kicsit – könyörgött neki anyám, ahogy ő is felállt, és végigsimított apám vastag, sötét fűrtjein.

– Mire, Müriné? – csattant fel apám, és lesöpörte magáról a kezét.

– Tudod, hogy ma éjjel meg kell történnie.

Azzal felkapta a lándzsáját, és az ajtó felé indult. Láttam, ahogy az ajtó nyikorogva kitarul, és a hideg eső beteríti apámat, ahogyan kilép a szabadba. Süvítő szélben, magasan felettünk dörgő ég alatt léptünk ki a nyomában – mert ő volt a mi pajzsunk.

Aztán megláttam őket.

Sarlópenge alakban álltak velünk szemben. A csupasza mellkasú papok füzérekkel a homlokukon. A sűrű köpenyes ephoroszok – akik még Spárta két királyánál is nagyobb hatalommal bírtak – a viharban köpködő és süvítő fátylakkal a kezükben. A legidősebb ephorosz bosszú, ősz haja lobogott a szélben, kopasz fejtetője csillogott a holdfényben, ahogy vérekes szemét ránk vetette, és vénséges fogai nyugtalanító mosolyban villantak elő. Elfordult tőlünk, és szótlanul jelezte, hogy kövessük. Megindultunk utána Pitana – az otthonom, Spárta öt szent falujának egyike – utcáin, és még el sem értük a határát, amikor máris bőrig ázva reszkettem.

Az ephoroszok és a papok végigmasíroztak az Üreges Földön, közben a vibarnak dünnnyögtek és kántáltak. Úgy használtam a fél lándzsámat, mint apám az övét, akár egy sétatálcát, tompa végét minden lépéssel a palás talajba döftem. A törött lándzsza pusztá tapintása izgatottsággal töltött el: egykor ugyanis Leónidasz királyé, Spárta

rég halott bajnok-királyáé volt. Lakóniában minden lélek tisztelettel tekintett ránk, mert Leónidasz vére csörgedezett az ereinkben. Anya az ő vérvonalából származott, így aztán én és Alexiosz is. A nagy ember, a forró kapuk hősnének leszármazottai voltunk. Nekem mégis apám volt az igazi hősm: ő tanított meg rá, hogyan legyen erős és fürge – éppoly szívós, mint bármelyik spártai fiú. Azt azonban sosem tanította meg, hogyan legyen kellő lelkielőm mindabhoz, ami előttem állt. Volt egyáltalán bárki Hellaszban, aki erre megtaníthatott volna?

Kanyargó ösvényen lépkedtünk a fölénk magasodó, szürke Taiügetosz-hegy hóval borított csúcsa felé, amelynek oldalába vízmosságok vájtak sebhelyeket. Különös utazásunknak semmi értelmét sem láttam. Nagyon rossz érzés uralkodott el rajtam. Ez egészen azóta így volt, hogy anyám és apám ősszel elutazott Delphoiba, hogy az órákulummal beszéljen. Nem osztották meg velem a nagy jók szavait, de bármit mondott is, kétségbeejtő lehetett: apám azóta is feszülten, ingerlékenyen és zárkózottan viselkedett, anyám pedig általában üveges tekintettel meredt a semmibe.

Most időnként hosszán lehunyt szemmel lépdelt, az eső patakaként csordogált végig az arcán. Szorosan tartotta karjában Alexioszt, nébány méterenként új csókot lehelve a kis rongykötegebe. Amikor látta, milyen szorongva pillantok fel rá, nyelt egyet, és átadta őt nekem.

– Hozd a fivéredet, Kasszandra... – mondta.

Övemhez kötöttem a törött lándzsámat, és magamhoz szorítottam az öcsémet, ahogy továbbhaladtunk az immár meredek emelkedőn. A mennydörgés rátalált a hangjára, valahol a közelben zengett fel, és villám basította ketté az eget. Az esőbe metsző hó keveredett, úgyhogy egy kis ernyőt emeltem Alexiosz fölé a takarója széléből, hogy szárazon tartsam az arcát. Édes olaj és bogáncsággy megnyugtató illatát eregető

bőre megmelengette fagyott arcomat. Gyenge kezével a hajamba túrt. Rám kotyogott, én pedig visszagügyögtem neki.

Végre megérkeztünk a fennsíkra. A túlsó végén egy kék csíkos márványból készült oltár állt, melyet már megviselt az idő és az elemek haragja. Egy szélőtől védett gyertya pislákoltt egy olajedény, egy keratér hódarától ostromlott bor meg egy tányérnyi szőlő mellett.

Anyám elfúló hanggal torpant meg.

– Ne légy ilyen gyenge, Müriné – csattant fel apám.

Szinte éreztem, ahogy anyában fellobban a tűz.

– Gyenge? Hogy mondhatasz ilyet? Bátorság kell hozzá, hogy szembenézzünk igazi érzéseinkkel, Nikolaosz. A gyengék a bátorság maszkeja mögött bujkálnak.

– Spártában nem így megy – sziszegte apám a fogai között.

– Gyűljetek az oltár köré – szólalt meg az egyik pap, kiálló bordáin olvadó hó csurgott. Nem tetszett az az ősi asztal... sem a fennsík pereme, sem pedig a mögötte tátongó éjfekete mélység, a hegy lábáig zuhanó árnyékekút.

– A gyermeket – mondta a legidősebb ephorosz szélben táncoló hajkoronával, izzó szénszeggel. Felém nyújtotta csontos kezét, és akkor megértettem, a bizonyosság sötét lepélként borult a vállamra.

– Add a fiúgyermeket – ismételte.

Szájpadlásomba rettegés nyilallt, és egyetlen pillanat alatt teljesen kiszáradt.

– Anyám, apám? – nyöszörögtem fel.

Anyám közelebb lépett apámhoz, könnyörgő kezét széles vállára tette. De apám csak állt ott szenttelenül, akár egy sziklaujj.

– Az orákulum szólott – sirtak fel együtt a papok. – Spárta elbukik... hacsak nem a fiú bukik le a mélybe.

Átjárt a borzalom, és a kis Alexioszt magamhoz szorítva léptem hátra. A kisöcsém makkegészséges és erős volt – igazságtalanság lett volna a gyenge vagy deformált spártai babák sorsára kárbozztatni őt. Hát ezért mentek a szüleim az orákulumhoz? Ki ő, hogy így elveszejteti az öcsémet? Miért nem köp apám e sötét utasításra, miért nem emeli lándzsáját ezekre a gaz vénemberekre? Amikor végül cselekedett, csak annyit tett, hogy eltaszította anyámat, úgy lökte őt a földre, akár egy darab rongyot.

– Ne... ne! – sírt anyám, ahogy két pap elvonszolta onnan. – Nikolaosz, kérlek, tégy valamit!

Apám a végtelenbe bámult.

Az egyik pap mögém lépett, és megragadta a vállamat. Egy másik kitépte a kezemből Alexioszt, és átadta a kis rongyköteget a legidősebb ephorosznak, aki kincsként ringatta karjában a testvéremet.

– Nagy Apollón, az igazság hirdetője, Pallasz Athéné, nagy védelmező, tekintsetek ránk most, hogy meghajlunk akaratosok előtt, hálásan a bölcsességetekért. És most... a fiú meghal.

A feje fölé emelte Alexioszt, és ellépett az oltár mellett a mélység peremére.

Anyám olyan rekedt sikollyal esett térdre, hogy kettébasadt tőle a szívem.

Amikor az ephorosz teste megfeszült, hogy halálba taszítsa a fivéremet, villám hasította ketté az eget egy szörnyűséges mennydörgés kíséretében. Mintha a villám egyenesen belém csapott volna: elárasztott az energia és az igazságtalanság iszonyatos érzete. Minden erőmmel felüvöltöttem, és leráztam magamról a pap kezét. Elkészere, tébolyodottan, kitért karral robantam a testvérem felé. Az idő lelassult, tekintetem Alexiosz szemébe fúródott, az övé pedig az enyémbe. Ha képes

lettem volna rá, hogy borostyánkőbe zárjam azt a pillanatot, és ott éljek benne mindörökké, így tettem volna, és akkor mindketten életben és együtt maradunk. És abban a pillanatban még mindig reménykedtem benne, hogy elérem, hogy megakadályozhatom a zuhanását. Mígnem elvitettem a lépést, megbotlottam, és vállal a vén, gaz ephorosz oldalának estem, majd hallottam, ahogy számtalan torokban elakad a levegő, és láttam megtántorodni az ephoroszt, láttam lebukni a peremen túlra... ahogy Alexioszt is.

Együtt tűntek bele a feketeségbe, az ephorosz sikolya egy démon rikoltásaként halt el.

Aztán... néma csend.

Remegve hulltam térdre a szakadék szélén, mögöttem háborgó, mániákus szitkok harsantak.

– Gyilkos!

– A lány megölte az ephoroszt!

Rémülten bámultam le a mélységbe, a hó az arcomat ostromolta.

I

Vízpatakok csorogtak az arcán. Lehunytt szemével ismét hallotta és látta az egészet, még hozzá élénk, rettenetes tisztasággal. Leónidasz meggyalázott, bemocskolt vérvonalát. Van, akinek elég húsz év, hogy elfeledkezzen az adósságairól, hogy beletörődjön a hibáiba, vagy megbékéljen a múltjával.

– De nekem nem – suttogta Kasszandra, ahogy a törött lándzsa rezonált a kezében. Keményen beledöfte maga mellett a fegyvert a homokba, mire emlékei elhomályosultak.

Szeme lassan kinyílt, és hozzászokott a tavaszi reggel ragyogó fényviszonyaihoz. A Kefalonia keleti partjait nyaldosó égszínkékek hullámok ékkőrengetegként csillogtak. A tajték ellepte a homokot, ahol gyengéd, hideg csobogássá szelídült, és a parton ülő nő csupasz lábujjait cirógatta. A sós permet lágú felhők képében érkezett, hogy lecsapódjon a bőrén, és lehűtse a testét. Civalkodó sirályok pörögtek és rikoltoztak a felhőtlen égen, egy kormorán pedig kristálycseppek robbanásával zúgott bele a vízbe. Keletre, a homályos horizont közelében athéni gályák végtelen sora haladt előre. Szinte árnyékként suhantak végig az alkonykék mély vízen, hogy beússzanak a Korinthoszi-öbölbe, és csatlakozzanak a megairai blokádhhoz. A világos vitorlák sokasága úgy dagadozott, akár a titánok tüdeje, a tengeri szél pedig olykor a partra so-

dorta a kötelek és gerendák recsegését meg a fedélzeten utazó harcosok rekedtes kiáltásait. Kefaloniát idén éppúgy athéni befolyás alá vonták, ahogy a legtöbb szigetet, így aztán a háború úgy nőtt, akár az üszkösödés. Egy belső hang azt súgta neki, hogy törődnie kellene a Hellászon végigsöprő gigantikus konfliktussal, az ideológiák nagy katlanjának felkavarásával, az egykor szövetséges városok egymásnak esésével. De hogyan is törődhetett volna velük? A büszke Athén aligha érdekelte. A másik oldalon pedig... a rendíthetetlen Spárta állt.

Spárta.

A szó pusztja jelenléte szétzúzta a part törékeny idilljét. Gyanakodva méregette Leónidasz ősi, törött lándzsáját. A szárnyas vasfejet, a markolat körüli bonyolult mintázatokat és az évek olajozásától megkopott és elszíneződött félhosszú nyelet. Mindig is illőnek érezte, hogy az egyetlen, ami megmaradt megtört múltjából, maga is egy megtört tárgy.

Egy metsző *visítás* zilálta szét a gondolatait, és felnézve a kormoránt látta, amint egy makrélával a csőrében emelkedik ki a hullámok közül... ugyanakkor egy fekete sas zúgott le rá az égből. A kormorán ismét felvisített rémületében, elengedte félig megcsócsált zsákmányát, majd bevetette magát a védelmet jelentő víz alá. A sas az elejtett hal felé kapott karmaival, de ez a falat is eltűnt a hullámok között. A nagy madár egy csalódott rikoltással megfordult, és a part felé szállt, majd kecsesen végigfutott a homokon, és megállt Kasszandra mellett. A nő akaratlanul is elmosolyodott, mert mégsem az átokverte lándzsa az egyetlen, ami megmaradt a múltjából.

– Ezt már megbeszéltük, Ikarosz – kuncogott. – Úgy volt, hogy hozol nekem makrélát, hogy megsüthessem a délutáni étkezésemhez.

Ikarosz rábámult, boglárkasárga csőre és metsző tekintete egy öregember helytelenítő ábrázatára emlékeztetett.

– Értem – vonta fel Kasszandra a szemöldökét –, szóval a kormorán hibája volt.

Gyomra korgása emlékeztette rá, hogy hosszú órák óta nem evett. Felsőhajtott, és kikapta Leónidasz lándzsáját a homokból. Egy pillanatra felvillant a pengén saját fakó tükörképe. Széles arc, alig némi vidámság mogyoróbarna szemében, bal vállára omló, befont, sűrű, rozsdabarna haj. Elnyűtt és lehangoló sötétbarna *exomiszt* – félvállas férföltözéket – viselt. A lándzsa puszta érintése újra életre keltette benne az emlékeket, úgyhogy gyorsan hozzákötözte a bőrvéhez, és hátat fordított a vízpartnak.

De valamin megakadt a szeme, és megtorpant. Különös látvány volt – az a fajta, ami a szokatlansága miatt kelt olyasféle gyanút az emberben, mint egy jól viselkedő részeg: odakint, a tenger párájában egy gálya hasított át a hullámokon. Egyike volt csupán a több száznak, ám ez a hajó nem a távoli földnyelv és a Korinthoszi-öböl felé tartott. Hanem egyenesen Kefalonia felé suhant. Kasszandra összeszűkülte szemmel meredt a fehér vitorlára – pontosabban az azt ékesítő, fintorogva bámuló gorgófejre. Felettébb rusnya mű volt: agyarak bukkantak fel az elszíneződött, vicsorgó szürke-zöld ajkak mögül, a szempár forró szénként izzott, a teremtmény hajaként szolgáló kígyófészek pedig mintha a vitorlát kidül-

lesztő minden széllökéssel megvonaglott volna. Ahogy Kaszszandra a rémisztő vonásokat bámulta, emlékezete mélyéből feltört Medusza legendája: az egykor gyönyörű és erős asszonyé, akit elárultak és elátkoztak az istenek. Csipetnyi együttérzés támadt, majd hunyt ki benne, akár egy tűzből kipattanó szikra. De feltűnt neki valami más is. Egyetlen lelket sem látott azon a különös hajón, mégis biztos volt benne – teljesen biztos –, hogy valaki figyeli őt a fedélzetéről. A kellemesen hűsítő szél és tengerpára egy pillanatra kényelmetlenné, dermesztővé vált.

Egy spártai gyermek sosem félhet a sötétől, a hidegtől vagy az ismeretlentől, szólalt meg egy hang eltemetett emlékei közül. Az ő hangja. Beleköpött a homokba, és elfordult a tengertől meg a különös hajótól. Egykor büszke családjából semmi sem maradt apja tanításainak gúnyolódó emlékein kívül. Az utazó kereskedők Leónidasz házának széthullásáról szóló komor történeteket hoztak magukkal. Azt mondták, a reményvesztett Müriné önkezeléssel vetett véget életének, halálba hajszolva nem egy, hanem mindkét gyermekének elvesztése. *Azért, amit aznap éjjel tettem,* gondolta Kasszandra.

Átvágott a part melletti dűnéken és a szélben hajlongó buckafűmezőn, és megindult egy sziklás úton. Ez egy partra néző kis hegyfokhoz vezetett, valamint az otthonául szolgáló egyszerű kőmenedékhez. A vakolt, fehér falak csillogtak a napfényben, a cölöpök és a rájuk afféle ponyvatetőként erősített rongyok nyögdecseltek és lobogtak az enyhe szélben, a közelben álló magányos olajfa zizegett és dülöngélt. Egy törött kőoszlop melletti pocsolyából csiripelő zöldikék iszo-

gattak. Ez a hely többórányi sétára esett a tengerparti Sami városától, így napok is eltelhettek anélkül, hogy bárki erre járt volna. *Tökéletes hely egy nőnek, hogy leélje hátralevő életét, és egyedül haljon meg*, tűnődött Kasszandra. Ismét megtorpant, és visszafordult a tenger felé, hogy megbámulja a messzeséget és a távoli, elmosódott szárazföldet. *Vajon hogyan alakultak volna a dolgok, ha a múlt nem oly kegyetlen?*

Visszafordult az otthona felé, lehajolt, hogy beférjen az ajtón, és az állandó tengeri szél egyszeriben megszűnt. Körülnézett az egyetlen helyiségben: egy faágy, egy asztal, egy vadászíj, egy láda, benne egyszerű holmikkal: egy törött elefántcsont fésű és egy régi köpeny. Kefalonia partjait nem vette körbe kerítés, és Kasszandra karját sem béklyózták láncok, a szegénység mégis fogságban tartotta őt. Csakis a gazdagok remélhették, hogy valaha elhagyhatják ezt a szigetet.

Leült egy asztal melletti székre, töltött magának egy csészényi vizet egy agyagkupából, aztán kibontotta a korábban már előkészített irhacsomagot. Egy kis vekni kenyér – kemény, akár egy kavics –, egyujjnyi sózott nyúlhús és egy kis agyagedény, benne három apró olajbogyóval. Szánalmas fogás. A gyomra tiltakozón mordult fel, követelte az adag maradékát.

Kinézett otthona hátsó falának kis ablakán a nemrég földbe ásott lyukra. A tárológödrében tegnapig volt két zsák búza, egy egész sózott nyúl, egy nagy kecskesajt és tucatnyi szárított füge. Öt vagy hat napra is elég lett volna. De aztán arra tért vissza eredménytelen halászatából, hogy két bandita éppen eltűnik a távolban az élelemkészletével. Jó nyolcszáz méterre jártak már, ő pedig túlságosan éhes volt, hogy utánuk

eredjen, úgyhogy tegnap este üres gyomorral feküdt le aludni. Szórakozottan végigsimította nagyujjával Leónidasz lándzsájának élet: tökéletesre fenték. Érezte szétválni bőrének legfelső rétegét, és aktuális kínzójának nevét sziszegte – annak nevét, aki a tolvajokat küldte:

– Tűzben égj el, Küklopsz.

Visszafordult szerény fogásához. A kenyeret belemártotta egy kis olajba, hogy megpuhítsa, aztán a szájához emelte. Újabb gyomorkorgás szakította félbe a mozdulatot – de ezúttal nem az övé. Az ajtóra pillantott. A benne álló lány úgy meredt a nyomorúságos kenyérdarabra, mintha ugyan egy arany nyaklánc lenne.

– Fébé? Napok óta nem láttalak.

– Ó, ne is törődj velem, Kassz – válaszolta Fébé a koszos körmeit tanulmányozva, sötét hajfürtjeit a füle mögé simítva, és rojtos, piszkosfehér stólájával matatva.

Kasszandra a lányról a kenyérre, onnan pedig az ablakpárkányra nézett, ahol egy sötét alak bukkant fel. Ikarosz kitágult szemében ugyanaz a vágyakozó tekintet ült, amely esetében a sózott nyúlszeletre szegeződött. *Velem se*, hallotta a nő, amikor a sas felrikoltott.

Kasszandra egy nem egészen őszinte mosollyal eltolta magát az asztaltól, és a húst Ikarosznak, a kenyeret pedig Fébének dobta. E pillanatban mindketten sirályjá lényegültek át, és élvezettel habzsolták be a szerényeledelt. Az Athénban született és elárvult Fébé mindössze tizenkét éves volt. Kasszandra három évvel ezelőtt találkozott vele először, amikor a lány Sami közelében koldult. Ő éppen a városba tartott, és adott

neki pár érmét. A visszaúton felkapta a kicsikét, és hazavitte magával, azóta etette, és hagyta, hogy az otthonában aludjon. Ahogy most elnézte a lányt, Kasszandrát régi emlékek rohanták meg arról a lány, gyengéd melegségről, arról a belsejében égő lángtól, amelyet annak idején kioltottak. *De ez nem szeretet*, biztosította magát, *annyira soha többé nem leszek gyenge*.

Egy nagy sóhajtással felállt, vállára vette az íjat, és felkapta bőr vizestömlőjét.

– Gyere, együnk séta közben – mondta, és bedobta a szájába az olajbogyókat. A puha, sós hús és a sűrű olaj szívfájdító erővel ébresztette fel ízlelőbimbóit, de az éhségével nem sokat tudott kezdeni. – Ha nem akarjuk, hogy ez legyen az utolsó étkezésünk, meg kell látogatnunk Markoszt – *a rohadékot*, tette hozzá gondolatban, ahogy felszíjazta bőrhevederét. – Ideje behajtani némi adósságot.

Egy ideig délnek tartottak a tengerparti hegyfokok mentén kanyargó napszíttá úton, majd beljebb nyomultak a szárazföldre. A hőség fokozódott dél közeledtével, ahogy átvágtak egy ibolyamezőn – a levegőben szurokfű és vadcitrom illata ült. A magas fű Kasszandra lábszárát cirógatta, a lepkék karmazsin, borostyánszín és kék villanásokkal keresztezték az útjukat, kabócák ciripeltek a melegben, és a háború meg a múlt nem is érződhetett volna távolabbinak, amíg a szemük elé nem tárult Sami. A falak nélküli kikötőváros kunyhók és egyszerű, fehérre festett házak sokaságából állt, amely emelkedőre épült márványvillák körül terült el. Gazdagok csevegtek és szürcsöltek bort a tetőkön és a verandákon. A szűk

sikátorokban és a zsúfolt piacon lovak és csupasz mellkasú munkások hurcoltak olajbogyó-szállítmányt és fenyőrönköket a kikötő felé. Ott aztán a szállítóalkalmatosságok helyért tolakodtak a fakó kő rakparton, ahonnan az árut továbbvitték az athéni katonai hajógyáraknak és ellátóraktáraknak. Harangok zúgtak, ostorok csattantak, lantzene csendült fel, a templomokból pedig sápadt, illatos füstcsíkok törtek az ég felé. Kasszandra csak akkor tette be a lábát a városba, ha muszáj volt – olyan ételekért és ellátmányokért, amelyeket máshogyan nem tudott beszerezni.

És hogy elvégezze a Markosztól kapott munkákat.

Misztibiosz, így hívták. Zsoldos. Olykor üzeneteket vitt, olykor lopott áruszállítmányokat kísért... általában azonban azt tette meg, amire csak kevesen lettek volna képesek. A szíve megkeményedett legutóbbi megbízása gondolatára – egy kikötői odúba kellett mennie, ahová egy csapat hírhedt bandita vette be magát. Leónidasz lándzsája vörösre színeződött aznap éjjel, a levegőt pedig kiontott belek szaga ülte meg. Lénye legmélyén minden egyes gyilkossággal újabb és újabb gyökere eresztett a bűntudat... de bármit tett is Markosz megbízásából, közelébe sem érhetett annak a göcsörtös, torz tölgynek, melynek magvait ifjúságának azon a bizonyos éjszakáján vetette el, a mélység peremén, és a két halálnak, amely örökre megváltoztatta az életét.

Megrázta a fejét, nehogy az emlékek magukkal ragadják, és inkább üres erszényére terelte a gondolatait. Markosz ismét kibújt a fizetési kötelezettség alól, amikor visszatért hozzá, hogy jelentse, sikeresen teljesítette küldetését a kikötői rejtek-

helyen. Mennyivel is tartozott már neki? Érezte, ahogy gyűlik benne a harag. *Micsoda egy tetű, mocskos robadék...*

Újabb emlék vált ki cikázó gondolataiból – az első pillanatok, amelyeket húsz évvel ezelőtt ezen a zöld szigeten töltött. Aznap találta meg őt Markosz a kőparton, a várostól északra, törött tutaja mellett heverve. Kasszandra felidézte magában himlőheyles, olajos vonásait és göndör, fekete haját, ahogy őt bámulja.

– Te aztán fura egy hal vagy – kuncogott a férfi, és a lány hátát lapogatta, miközben az tengervíz fel a gyomrából és a tüdejéből. Egy ideig etette őt, de úgy tűnt, alig várja, hogy megszabadulhasson tőle... mígnem észrevette, milyen fürge és erős. – Ki tanított meg így mozogni? Hasznodat tudnám venni – jegyezte meg.

A gondolatok a hátuk mögött távolodó Samival együtt homályosultak el. Fébé előreszökellt, és a magasban szárnyaló Ikaroszt követte tekintetével, miközben saját kis fa játék sasát „reptette” rikoltó hangok kíséretében. Amikor egy elágazáshoz értek, Fébé a jobbra tartó úthoz rohant.

– Már majdnem ott vagyunk – csiripelte a válla fölött. Kasszandra értetlenkedve nézett utána. Az az út az Ainosz-hegyhez vezetett. A sziklás magasban egy fenséges, napszitta szobor emelkedett: Zeusz, az ég istene fél térden állt, felemelt kezében egy villámot tartott. Az alsó lejtőket övező talaj gazdag volt ásványokban, amelyeket kimosott az esővíz, így aztán a hegy lábát teraszos szőlőskertek díszítették zöld tőkékkel, ezüstös kő raktárakkal és kis, vörös cserepes villákkal.

– Ne legyél ilyen kecske, Fébé – szólt rá Kasszandra, és a bal oldali útra mutatott. – Markosz otthona arrafelé van,

a déli szoros közelében, és... – Elhallgatott, ahogy Fébé teljes sebességgel berohant a legközelebbi szőlőskertbe. A birtok mindig is itt volt, a termés mellett zöld és fehér köntösben álló férfi azonban nem. – Markosz? – suttogta.

– Megkért, hogy ne szóljak neked – szabadkozott Fébé, amikor Kasszandra utolérte a szőlőskert szélén.

– Meghiszem azt – morogta Kasszandra. – Maradj itt.

Elhaladt két munkás mellett, akik a legalsó terasz terményét metszegették. Még csak észre sem vették őt vagy Fébét – aki, szófogadatlanul, mint mindig, szorosán követte. Miközben átvágott a szőlőtőkék között, Kasszandra hallotta, hogy Markosz egy munkással veszekszik, aki pedig nyilvánvalóan jobban értette a dolgát, mint ő.

– Akkora – kezdte, majd elhallgatott, amíg elnyomott egy csuklást – szőlőszemeket fogunk növeszteni, mint egy dinnye – ragaszkodott az igazához Markosz, majd hátravetette a fejét, és nagyot húzott egy tömlőből, amiben minden bizonnyal alig felvizezett bor lehetett.

– Tönkre fogja tenni a szőlőt, Markosz mester – próbálta megértetni vele a munkás, hátratulva a fején széles karimájú kalapját. – Idén és jövőre nem növeszthetünk gyümölcsöt, mert a száruk meghajlanak és elroppannak. Majd csak a harmadik évben szüretelhetünk.

– Évek? – fröcsögte Markosz. – Hadészre mondom, hogyan tudnám visszafizetni... – Elhallgatott, amikor meglátta a tőkék közül felbukkanó Kasszandrát. – Á, Kasszandra. – Felragyogott, és széttárta a karját, véletlenül majdnem képen törölve a jó szándékú munkást.

– Vettél egy szőlőskertet, Markosz?

– Mi mostantól csak a legjobb borokat isszuk, kislány – dorombolta, majd körbefordult, hogy végigmutasson a területen, és közben majdnem elvesztette az egyensúlyát. Féré kirobbant a közeli szőlősből, felcacagott, aztán Ikarosz nyomába eredt. Ikarosz felrikoltott, de Kasszandra gondolatai most máshol jártak.

– Nem kell sem a szőlőd, sem a borod, Markosz – mondta Kasszandra. – Férének és nekem ételre, ruhára, ágyneműre van szükségünk. Ide a *drachmával*, amivel tartozol.

Markosz erre kicsit összehúzta magát, és a tömlője szájával matatott.

– Ah, mindig csak a munka. – Idegesen felkuncogott. – Nos, tudod, egy kicsit tovább kell várnod azokra az érmékre.

– Három évvel tovább, ha jól hallom – jegyezte meg Kasszandra szárazon. Felpillantott az immár tébolyult rikoltozással köröző Ikaroszra. Egyre nőtt benne a nyugtalanság: a sas általában nem izgatta fel magát ennyire a Férével való játék közben.

– Amikor a szőlőből bor lesz – szakította félbe Markosz a gondolatait –, bőven lesz pénzem, kedvesem. Először ennek a helynek a bérleti díját kell kifizetnem. Hogy is mondjam csak, kicsit el vagyok maradva a kifizetéseimmel.

– Meglehetősen – jegyezte meg szórakozottan a mellette álló munkás, ahogy tovább metszegette és kötözgette a szarakat –, és a Küklopsz nem szereti a késedelmes fizetést.

Markosz vad, szigorú pillantást lövellt a férfi hátára.

– Küklopsztól vettél kölcsön? – kérdezte hitetlenkedve Kasszandra, és úgy lépett hátrébb Markosztól, mintha kijött

volna rajta a himlő. – Ezt itt – körbemutatott – ő finanszírozta? Rémálmot vásároltál magadnak, Markosz. Bolond vagy talán? – Végigpillantott az Ainosz-hegy ragyogó, zöldes-arany-sárgás lejtőin, nem tudván, meddig terjed a hangja. – „Küklopsz” emberei tegnap este kifosztották a tartalékaimat. Engem máris gyűlöl. Emberek egész sorát ölte meg ezen a szíveten, és vérdíjat tűzött ki a fejemre. Tudja, hogy te meg én együtt dolgozunk. Ha nem fizetsz neki időben, én leszek az első, aki megissza a levét.

– Nem egészen – szólalt meg mögöttük egy zord hang.

Kasszandra a szőlőtőkék erdeje felé pördült. Két idegen állt ott széles vigyorral a képén. Az egyiknek olyan volt az arca, mint egy eltaposott körte, és a félelemtől megdermedt Fébét tartotta a karjában, egyik kezével letapasztva a száját, a másikkal tört nyomva a torkának. Kasszandra most már felismerte őket: ezek fosztották ki a raktárgödörét tegnap este. *Ikarosz, miért is nem hallgattam rád?*, fedtte meg magát, látván, hogy a sas még mindig riadtan rikoltozva köröz fölöttük.

– Ha ügyeskedsz, felnyitjuk a lány torkát – szólalt meg a második férfi, aki egy rövidkard lapjával ütögette szabad kezének tenyerét, és akinek homloka sziklaszirtként árnyékolta le a szemét. – Markosz tekintélyes adósságot halmozott fel, de te is, miszthiosz: kilyukasztottad a mesterem egyik hajóját, megölted egy csapatnyi emberét... a barátaimat. Szóval mi lenne, ha egyszerűen csak velünk jönnél? Hogy a mesterem megelégedésére rendezhessük el a dolgot?

Kasszandra érezte megfagyni a vért az ereiben. Tudta, hogy ha velük megy, az számára halált, Fébé számára pedig a legjobb

esetben is rabszolgaságot jelent. Ha azonban ellenáll, itt és most mind meghalhatnak.

Eltelt egy feszült pillanat, és Kasszandra nem mozdult.

– Úgy látszik, a miszthiosz nem szívesen tartana velünk – mordult fel Árnyék-homlok. – Mutassuk meg neki, hogy nem tréfálunk.

Kasszandra szíve megdermedt. *Figyeld meg ellenségedet, szíszegte neki Nikolaosz a múlt ködéből. A szeme elárulja a szándékait, még mielőtt cselekedne.*

Látta, hogy a Fébét fogva tartó gonosztevő lepillant a lányra, és elfehérednek tört markoló kezének bütykei. Minden egyetlen zsigeri reflexszel történt: Kasszandra előrelendült, ugyanazon mozdulattal megragadta és kirántotta övéből a kötelees lándzsát, majd úgy csapott le vele, akár egy ostorral. Az ősi fegyver tompa feje felrándult, és belecsapódott a bandita halántékába. A férfi szeme fennakadt, vér serkent az orrlyukaiból, és úgy esett össze, akár egy felrúgott téglarakás. Féré sírva tántorgott tova. Kasszandra megrántotta a lándzsakötelet, és ezúttal a nyelénél fogva kapta el a fegyvert, úgy tartva maga előtt, akár egy igazi *hoplita*.

Árnyék-homlok meredten bámulta őt, módosított a pozícióján, majd balra cselezett, hogy végül egy üvöltéssel jobbról támadjon. Kasszandra fél lábára helyezte a súlyát, hogy az ellensége elzúgjon mellette, aztán amikor megfordult, hogy ismét rávesse magát, leguggolt, és végighasította hasát a lándzsájával. A férfi tett még néhány tántorgó lépést, majd zavartan lepillantott, ahogy kékesszürke bélkötegek vonagló tömege csúszott és ömlött ki a holdfénybe, hogy végül letocs-

csanjon a homokos talajra. A gyomra helyén maradt ürességet bámulta, aztán értetlen vigyorral nézett fel Markoszra és Kasszandrára, mielőtt arccal a földre zuhant.

– Zeusz tökére! – jajveszékelt Markosz zsíros haját tépkedve, majd térdre esett, és tátott szájjal bámulta a két hullát. – A Küklopsz most már biztosan meg fog ölni.

Kasszandra szorosan magához ölelte a síró Fébét, csókot nyomott a feje búbjára, és befogta a fülét, hogy ne hallja a beszélgetésüket.

– Eltemetjük a holttesteket. Senki sem fogja megtudni, mi történt velük.

– De akkor is rá fog jönni – nyögte Markosz. – Tudnod kell: ma levágtad a bestia két fejét, de négy fog a helyére nőni. És a Küklopsz haragja megháromszorozódik. A zsarnokoknak vagy teljesen behódolsz... vagy teljesen elpusztítod őket, érted? – Legyintett egyet. – Nem vagyok én tanító. Talán egy nap találsz egy jobbat.

– És talán jobb lenne, ha letennéd azt a borostömlőt, és hagynád, hogy kitisztuljon a fejed. Valahogy meg kell fizetned a Küklopsznak a tartozásodat.

Markosz guvadt szeme a semmibe révedt, arca fokozatosan eltorzult a kétségbeeséstől. Aztán, mintha csak belécsapott volna egy láthatatlan villám, megrándult, felpattant, odamasírozott Kasszandrához, megragadta a nő vállát, és megrázta.

– Ez az, *van* rá mód.

Kasszandra lesöpörte magáról a kezét.

– Megkeresni egy zsáknyi ezüstöt ezen a szigeten? Kétlem. Markosz szeme összeszűkül.

– Nem ezüstöt, kedvesem. Obszidiánt.

Kasszandra üres tekintettel bámult rá.

– Gondolkodj. Mi a legfontosabb a Küklopsznak? Az emberei, a földje, a hajói? Nem. Az obszidiánszeme – tébolyultan kocogtatta meg az arcát a saját szeme alatt. – Rádásul arannyal van ereztetve. Ellopjuk, és eladjuk... valahol a szárazföldön, esetleg átutazó kereskedőknek. És máris megvan a zsáknyi ezüstünk. Elég, hogy kifizessem a szőlőskertemet, és neked is megfizessem, amivel tartozom. Hogy Fébé ne éhezzen! – kiáltott fel nagy örömmel, amikor végre talált egy önzetlen ürügyet is.

– *Mi* lopjuk el a Küklopsz szemét?

– Sosem viseli. Ahhoz túl értékes. Az otthonában tartja.

– Az otthona egy erőd – jegyezte meg szárazon Kasszandra, és a jól őrzött tanyára gondolt a sziget nyugati részéből kinyúló kis félszigeten. – Szkamandriosz volt az utolsó, aki megpróbált betörni oda. Azóta sem látta senki.

Mindketten elhallgattak, amíg azt latolgatták, miféle szörnyű sors juthatott a menyétképű Szkamandriosznak. Többek közt az elégetés, a nyúzás és a fokozatos megcsonkítás is a Küklopsz kedvenc módszerei közé tartozott, ha ellenségektől kellett megszabadulnia. Szkamandriosz halála aligha jelentett nagy veszteséget a társadalom számára, de a tolvaj büszke volt csendes és gyors módszereire. Egyesek úgy hívták, az Árnyék.

Kasszandra megrázta a fejét, hogy kitisztuljon az elméje.

– De hogy visszatérjünk a lényegre... *mi* lopjuk el a szemét?

Markosz kicsit összetöpörödött, és nyomorultul megvonta a vállát.

– Te vagy a miszthiosz, kedvesem. Én csak lelassítanálak. Ez akkor és *csakis* akkor válhat be, ha senki sem vesz észre.

– Én inkább attól tartok, hogy elkap – válaszolta Kasszandra.

– Nem fog elkapni, mert nincs a tanyáján – ingatta meg az ujját Markosz. – Ahogy te is tudod, a sziget összes gályájának csatlakoznia kell az athéni flottához. Az *Adresztia* az utolsó megmaradt hajók egyike a szigeten. A Küklopsz vadászni ment, és az a hajó a prédája. Úgy hallottam, elszámolnivalója van a *trierarkhosz*ával.

Fébé kificánkolt Kasszandra kezéből.

– Miről van szó? – kérdezte.

– Semmiről, kicsi lányom – válaszolta Markosz. – Kasszandra és én csak arról beszélünk, mennyivel tartozom neki. Még egy utolsó munkát el kell végeznie nekem, és akkor megkapja mindet. Nem igaz, kedvesem? – pillantott Kasszandrára.

– És akkor minden este úgy ehettek majd, mint a királynők? – kérdezte Fébé.

– Igen – mondta halkán Kasszandra, és megsimogatta Fébé haját.

– Kiváló – dorombolt Markosz. – Ma este itt maradtok, és alaposan megvacsoráztok: sült márna, polip, frissen sült kenyér, joghurt, méz, pisztácia és töméntelen bor vár rátok. Aztán egy kényelmes ágy és hosszú pihenés. Holnap pedig útra kelhettek.

– Aztán suttogva hozzátette, hogy Fébé ne hallja: – És ne feledd, nem vehetnek észre, mert akkor mindhármunkat...

– Elhúzta egy ujját a nyaka előtt, és kilógatta a nyelvét.

Kasszandra szúrós szemmel, végtelen hosszan meredt Markoszra.